

Rynek produkcji oraz obrotu winem regulowany jest prawodawstwem Unii Europejskiej oraz ustawodawstwem krajowym.

Aktualnie prawo Unii Europejskiej w zakresie wina obejmuje:

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.Urz. WE L 299 z 6.11.2007, str.1 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 555/2008 z dnia 27 czerwca 2008 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawczego rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w sprawie wspólnej organizacji rynku wina w odniesieniu do programów wsparcia, handlu z krajami trzecimi, potencjału produkcyjnego oraz kontroli w sektorze wina (Dz.Urz.WE L 170, z 30.06.2008 r., str.1 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 436/2009 z dnia 26 maja 2009 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 479 /2008 w odniesieniu do rejestru winnic, obowiązkowych deklaracji i sporządzania informacji na potrzeby monitorowania rynku, dokumentów towarzyszących przewozowi produktówi rejestrów prowadzonych w sektorze wina (Dz.Urz. WE L 128, z 27.05.2009 r., str.15 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 606/2009 z dnia 10 lipca 2009 r., ustanawiające niektóre szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do kategorii produktów winiarskich, praktyk enologicznych i obowiązujących ograniczeń (Dz.Urz. WE L 193, z 24.07.2009 r.,str.1 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 607/2009 z dnia 10 lipca 2009 r., ustanawiające niektóre szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 479/2008 w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych, określeń tradycyjnych, etykietowania i prezentacji niektórych produktów sektora wina (Dz.Urz. WE L 193, z 24.07.2009 r.,str.60 z późn. zm.).

Aktualnie obowiązujące prawo krajowe obejmuje:

- Obowiązującą od 25 czerwca 2011 roku Ustawę z dnia 12 maja 2011 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. nr 120 poz. 690 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie stawek opłat za przeprowadzenie certyfikacji wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli (Dz.U z 2012 r. poz. 3),
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie

Wpisany przez Andrzej Tarnowski

piątek, 04 maja 2012 12:07 - Poprawiony piątek, 04 maja 2012 14:21

---

sposobu ustalania i umieszczania numeru identyfikacyjnego partii wina z określonego rocznika lub wina z określonej odmiany winorośli (Dz.U z 2012 r. poz. 4)

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru świadectwa jakości potwierdzającego zgodność procesu wyrabiania wyrobu winiarskiego ze specyfikacją (Dz.U z 2012 r. poz. 25),

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie stawek opłat za dokonanie oceny wniosku o objęcie ochroną, zastrzeżenia do tego wniosku oraz wniosku o zatwierdzenie zmiany specyfikacji (Dz.U z 2012 r. poz. 116).

- Rozporządzenia MR i RW (przepisy wykonawcze) wydane na mocy ustawy z dnia 22 stycznia 2004 r. „winiarskiej” (Dz.U z 2004 r. nr 34 poz. 292 z późn. zm.), zachowujące moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 r., nie dłużej jednak niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. (tj. do 25.06.2013 r.)

- Rozporządzenie MR i RW z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczególnych rodzajów fermentowanych napojów winiarskich oraz szczegółowych wymagań organoleptycznych, fizycznych i chemicznych dla tych napojów (Dz.U. z 2004 r. nr 272 poz. 2696),

- Rozporządzenie MR i RW z dnia 2 maja 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu wyrobu fermentowanych wyrobów winiarskich oraz metod analiz tych napojów do celów urzędowej kontroli pod względem jakości handlowej (Dz.U. z 2005 r. nr 88 poz. 748 z późn. zm.),

- Rozporządzenie MR i RW z dnia 2 lipca 2009 r. w sprawie sposobu i miejsca pobierania próbek winogron, moszczu gronowego i wina gronowego w trakcie fermentacji oraz sposobu i miejsca ustalania naturalnej zawartości alkoholu w tych produktach (Dz.U. z 2009 r. nr 114 poz. 952),

- Rozporządzenie MR i RW z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie terminu zamknięcia rejestru przychodu i rozchodu produktów objętych wspólną organizacją rynku wina (Dz.U. z 2007 r. nr 63, poz. 44),

- Rozporządzenie MR i RW z dnia 2 lipca 2009 r. w sprawie minimalnej zawartości alkoholu w wyłókach i osadzie drożdżowym (Dz.U. z 2009r. nr 113, poz. 943).

Z przytoczonych powyżej przepisów wynikają wobec producentów wina obowiązki których podstawą są:

- kategorie produktów winiarskich,
- ista dozwolonych praktyk enologicznych,
- prowadzenie rejestrów przychodu i rozchodu (produktów winiarskich oraz wykonywanych czynności),
- zagospodarowanie produktów ubocznych,
- informacje odnośnie zbiorów, produkcji, zapasów oraz wykorzystania winogron lub moszczy przy produkcji innych produktów,
- etykietowanie i prezentacja win.

Obowiązki dotyczące podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich:

1. **uzyskanie wpisu do rejestru przedsiębiorców** (nie dotyczy producentów którzy wyłącznie wyrabiają i rozlewają wino uzyskane z winogron pochodzących z upraw własnych),
2. **posiadanie pozytywnej opinii techniczno-technologicznej** (nie dotyczy producentów którzy wyłącznie wyrabiają i rozlewają wino uzyskane z winogron pochodzących z upraw własnych, wino owocowe, cydr lub perry uzyskane z upraw własnych drzew i krzewów owocowych, miodu pitnego markowego uzyskanego z miodu z własnej pasieki),
3. **opracowanie w formie pisemnej i wdrożenia systemu kontroli wewnętrznej wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich** w szczególności częstotliwości i sposobu pobierania próbek do badań jakości tych wyrobów, metod przeprowadzania badań jakości, sposobu postępowania z wyrobem winiarskim niespełniającym wymagań w zakresie jakości,
4. **wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za kontrolę jakości wyrobów winiarskich. Prowadzenia rejestru przychodu i rozchodu wyrobów winiarskich, wystawianie dokumentu towarzyszącego, zgłaszanie zamiaru przeprowadzania procesu wzbogacania, odkwaszania lub słodzenia,**
5. **posiadanie planu obiektów budowlanych przeznaczonych do wykonywania tej działalności, obejmującego w szczególności pomieszczenia produkcyjne i magazynowe** (z zaznaczeniem linii technologicznych, dróg przemieszczania surowców i gotowych wyrobów i stanowisk pracy),
6. **zapewnienie spełniania przez obiekty budowlane i urządzenia wymagań określonych w przepisach o ochronie przeciwpożarowej, sanitarnych i ochronie środowiska,**
7. **posiadanie tytułu prawnego do obiektów budowlanych, w których ma być wykonywana ta działalność,**
8. **posiadanie na wyposażeniu obiektów: zbiorników do magazynowania i przechowywania wyrobów winiarskich o określonych pojemnościach, urządzeń filtracyjnych zapewniających uzyskanie wymaganej klarowności wyrobu winiarskiego, urządzeń do przygotowania opakowań jednostkowych (mycia i odkażania) do napełniania tych opakowań oraz urządzeń laboratoryjnych umożliwiających przeprowadzenie badań jakości.**

Wpisany przez Andrzej Tarnowski
piątek, 04 maja 2012 12:07 - Poprawiony piątek, 04 maja 2012 14:21

Na podmiotach wykonujących działalność w zakresie wyrobu lub rozlewu wyrobów winiarskich spoczywa obowiązek zgłoszenia faktu produkcji lub sprowadzania moszczu gronowego do Agencji Rynku Rolnego.

Zadania Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych wynikające z organizacji rynku wina:

1. kontrola procesów enologicznych – wzbogacania, odkwaszania i słodzenia,
2. kontrola usuwania produktów ubocznych,
3. kontrola dokumentów towarzyszących przewozowi wyrobów winiarskich,
4. kontrola rejestrów przychodu i rozchodu wyrobów winiarskich,
5. certyfikacja wina z określonego rocznika oraz wina z określonej odmiany winorośli
6. kontrola zgodności stosowania: chronionej nazwy pochodzenia (ChNP), chronionego oznaczenia geograficznego (ChOG) i określeń tradycyjnych.

W związku z powyższym producent wobec Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych ma obowiązek (ważne terminy!):

1. zgłaszania do WIJHARS zamiaru przeprowadzenia procesów enologicznych :
  - procesu wzbogacania - **termin zgłoszenia nie później niż na dwa dni robocze przed planowanym terminem rozpoczęcia zabiegu,**
  - procesu odkwaszania – **termin zgłoszenia nie później niż na dwa dni robocze przed planowanym terminem rozpoczęcia zabiegu,**
  - procesu słodzenia – **termin zgłoszenia nie później niż 48 godzin przed dniem przeprowadzenia czynności.**

2. zgłaszania do WIJHARS zamiaru usunięcia produktów ubocznych powstałych w wyniku

Wpisany przez Andrzej Tarnowski
piątek, 04 maja 2012 12:07 - Poprawiony piątek, 04 maja 2012 14:21

---

wyrobu wina lub moszczu gronowego – **termin zgłoszenia nie później niż na dwa dni robocze przed planowanym terminem rozpoczęcia usuwania posiadanych produktów ubocznych.**

3. zgłaszania zamiaru certyfikowania wina z określonego rocznika oraz wina z określonej odmiany winorośli - **termin złożenia przez producenta wniosku – 15 sierpnia danego roku gospodarczego.**

W zakresie ochrony nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenie geograficzne (ChOG) organem właściwym do przyjmowania i merytorycznej oceny wniosków o objęcie ochroną nazw win jako chronionych nazw pochodzenia (ChNP) lub chronionych oznaczeń geograficznych, jest minister właściwy do spraw rynków rolnych. Jednocześnie organ ten przekazuje prawidłowo sporządzone wnioski do Komisji Europejskiej.

Stosowne, aktualne druki formularzy (Zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia zabiegu wzbogacania; Zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia zabiegu odkwaszania; Zgłoszenie zamiaru przeprowadzenia zabiegu słodzenia oraz Zgłoszenie o zamiarze i planowanym terminie wycofania produktów ubocznych powstałych w wyniku wyrobu wina) znajdują Państwo w zakładce Druki i formularze do pobrania ([przejdź do zakładki DRUKI i FORMULARZE DO POBRANIA i pobierz](#))

Kontroli jakości handlowej wyrobów winiarskich podlegają wszystkie podmioty wyrabiające wino (w rozumieniu definicji zawartej w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. - rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) lub moszcz gronowy, również z winogron pochodzących z upraw własnych.

Postępowanie kontrolne, przeprowadzane przez Wojewódzkiego Inspektora JHARS we Wrocławiu u producenta polega na:

- sprawdzeniu dokumentacji formalno prawnej dotyczącej podjęcia i prowadzenia działalności w zakresie produkcji wina lub moszczu gronowego;
- sprawdzeniu opracowania w formie pisemnej oraz wdrożenia systemu kontroli wewnętrznej wyrobu i rozlewu wina gronowego, obejmującego określenie: częstotliwości i sposobu pobierania próbek jakościowych, metod badań, sposobu postępowania z winami gronowymi nieodpowiadającymi wymaganiom jakościowym, zabezpieczania i usuwania

odpadów powstających podczas produkcji;

- sprawdzeniu rzetelności prowadzenia rejestrów dotyczących przyjęcia i wydania każdej partii surowców i produktów winiarskich oraz przeprowadzonych zabiegów technologicznych, opisu produktów (zasady prowadzenia rejestrów określa Rozporządzenie Komisji (WE) 884/2001);

- sprawdzeniu dokonania zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia procesów wzbogacania, odkwaszania, słodzenia, usuwania produktów ubocznych, kontroli procesu wzbogacania;

- sprawdzeniu poprawności wypełnienia dokumentu towarzyszącego wystawianego w przypadku przewozu produktów winiarskich (zasady wystawiania dokumentu zawarto w Rozporządzeniu Komisji (WE) 884/2001);

- pobieraniu próbek produktów winiarskich do kontroli laboratoryjnej;

- sprawdzeniu warunków magazynowania i transportu produktów winiarskich;

- nadzór nad przeprowadzaniem procesów enologicznych i usunięciem produktów ubocznych powstałych w wyniku wyrobu wina lub moszczu gronowego.

- sprawdzenie oznakowania wyrobu gotowego,

- certyfikowanie, na wniosek producenta, wina z określonego rocznika oraz wina z określonej odmiany winorośli.

Znakowanie wyrobu winiarskiego stanowi element jakości handlowej. Określenie to zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz.U. z 2005 r. nr 187 poz. 1577 z późn. zm.) i stanowi, że są to: cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Pojęcie „oznakowanie” środka spożywczego zostało zdefiniowane w art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 15 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225, z późn. zm.) obejmuje wszelkie informacje w postaci napisów i innych oznaczeń, w tym znaki towarowe, nazwy handlowe, elementy graficzne i symbole, dotyczące środka spożywczego i umieszczone na opakowaniu, etykietach, obwolucie, ulotce, zawieszce oraz w dokumentach, które są dołączone do tego środka spożywczego lub odnoszą się do niego.

Zgodnie z definicjami art. 118w Rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007:

- etykietowanie – oznacza wszelkie słowa, dane szczegółowe, znaki towarowe, znaki firmowe, elementy graficzne lub symbole umieszczone na wszelkich opakowaniach, dokumentach, zawiadomieniach, etykietach, pierścieniach lub zamknięciach towarzyszących danemu produktowi lub odnoszących się do niego;

- prezentacja – oznacza wszelkie informacje przekazywane konsumentom za pomocą opakowania danego produktu, w tym formę i typ butelek.

Oznaczenia obowiązkowe wymagane:

- oznaczenie kategorii (zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007),
  - określenie: „chroniona nazwa pochodzenia” (ChNP), „chronione oznaczenie geograficzne” (ChOG) dla win o chronionej nazwie pochodzenia lub chronionym oznaczeniu geograficznym (zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007),
    - rzeczywista zawartość alkoholu w % obj. (zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 oraz Rozporządzenia Komisji (WE) nr 607/2009),
    - wskazanie miejsca wytworzenia w odniesieniu do win bez chronionych nazw pochodzenia lub oznaczeń geograficznych oraz posiadających te oznaczenia (zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 oraz Rozporządzenia Komisji (WE) nr 607/2009),
  - wskazanie podmiotu dokonującego butelkowania lub nazwy producenta lub dostawcy, w przypadku wina musującego, wina musującego gazowanego, gatunkowego wina musującego lub aromatyzowanego wina musującego (Rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 oraz Rozporządzenie Komisji (WE) nr 607/2009),
  - wskazanie importera w przypadku win importowanych (Rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 oraz Rozporządzenie Komisji (WE) nr 607/2009),
  - wskazanie zawartości cukru, w przypadku wina musującego, wina musującego gazowanego, gatunkowego wina musującego lub aromatyzowanego wina musującego (Rozporządzenie (WE) nr 1234/2007 oraz Rozporządzenie Komisji (WE) nr 607/2009),
  - oznaczenie składników alergennych, poprzedzone słowem „**zawiera**” (zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 607/2009)

Oznaczenia nieobowiązkowe, które mogą być zamieszczane w oznakowaniu win i warunki ich stosowania:

- oznaczenie rocznika – można umieszczać jedynie w przypadku poddania danego wina certyfikacji z określonego rocznika (termin do 15 sierpnia danego roku gospodarczego) zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 607/2009,
- oznaczenie jednej lub więcej odmian winorośli – można umieszczać jedynie w przypadku poddania danego wina certyfikacji z określonego rocznika (termin do 15 sierpnia danego roku gospodarczego) zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 607/2009,
- wskazanie zawartości cukru (za wyjątkiem wina musującego, wina musującego gazowanego, gatunkowego wina musującego lub aromatyzowanego wina musującego),

Wpisany przez Andrzej Tarnowski
piątek, 04 maja 2012 12:07 - Poprawiony piątek, 04 maja 2012 14:21

- określenia „tradycyjne” dla win o chronionej nazwie pochodzenia lub chronionym oznaczeniu geograficznym,
- wspólnotowy symbol oznaczający chronioną nazwę pochodzenia lub chronione oznaczenie geograficzne,
- określenia odnoszące się do niektórych metod produkcji (Rozporządzenia Komisji (WE) nr 607/2009),
- dla win opatrzonych chronioną nazwą pochodzenia lub chronionym oznaczeniem geograficznym – nazwą innej jednostki geograficznej większej lub mniejszej niż obszar, któremu przyznano nazwę pochodzenia lub oznaczenie geograficzne,
- oznaczenie graficzne dotyczące składników alergennych,

Oznakowanie wyrobów winiarskich w oparciu o krajowe przepisy obejmuje:

- oznaczenie istotne z punktu widzenia jakości handlowej artykułu rolno-spożywczego, w szczególności: nazwę, pod którą artykuł rolno-spożywczy jest wprowadzany do obrotu, oraz inne dane umożliwiające jego identyfikację i odróżnienie od innych artykułów rolno-spożywczych.
- nazwa powinna odpowiadać ustalonej dla danego rodzaju środków spożywczych w przepisach prawa żywnościowego (ustawy: z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz z dnia 15 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia)
- nazwa pod którą środek spożywczy jest wprowadzany do obrotu nie może być zastąpiona znakiem towarowym, nazwą marki lub nazwą handlową -wymyśloną (ustawa z dnia 15 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia),

- oznaczenie składników alergennych występujących w środku spożywczym (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie znakowania środków spożywczych),
- miejsce lub źródło pochodzenia, w przypadku gdy brak tej informacji mógłby wprowadzić konsumenta w błąd (rozporządzenie MR i RW w sprawie znakowania środków spożywczych),

- ilość nominalną (ustawa o towarach paczkowanych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących oznakowań towarów paczkowanych, rozporządzenie RM w sprawie legalnych jednostek miar, rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie znakowania środków spożywczych),
- oznaczenie partii produkcyjnej (ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu znakowania niektórych grup i rodzajów artykułów rolno-spożywczych kodem identyfikacyjnym partii produkcyjnej)
- zawartość alkoholu (rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie znakowania środków spożywczych)

Wpisany przez Andrzej Tarnowski

piątek, 04 maja 2012 12:07 - Poprawiony piątek, 04 maja 2012 14:21

Stosowanie w oznakowaniu i/lub prezentacji win i wyrobów winiarskich oznaczeń niezgodnych z uregulowaniami zawartymi w przedstawionych powyżej przepisach Unii Europejskiej oraz w prawodawstwie krajowym jest niezgodne z prawem. Produkty, których etykieta lub prezentacja jest niezgodna z odpowiednimi warunkami określonymi w rozporządzeniach UE oraz ustawie o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina nie mogą być wprowadzane do obrotu we Wspólnocie.

W szczególności zwraca się uwagę producentom wina z winogron pochodzących z upraw własnych, że umieszczenie w oznakowaniu wina rocznika lub nazwy odmiany winorośli wymaga przeprowadzenia procesu certyfikacji.

Wymieniona na wstępie, obowiązująca od 25 czerwca 2011 roku Ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. nr 120 poz. 690 z późn. zm.) **za nieprzestrzeganie wymagań w zakresie produkcji, znakowania, prezentacji oraz wprowadzania do obrotu przewiduje sankcje w postaci: grzywny, kar pieniężnych a także ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności (rozdział 7 „Przepisy karne i kary pieniężne”)** .